

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 1Tdo/22/2026  
Identifikačné číslo spisu: 1124013458  
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2026  
Meno a priezvisko: JUDr. Martin Bargel  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:1124013458.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudcov JUDr. Emila Klemaniča a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA na neverejnom zasadnutí konanom 27. mája 2026 v Bratislave v trestnej veci obvineného O. V. a spol., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, o dovolaní obvineného W. P. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/178/2024, z 13. februára 2025

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného W. P. o d m i e t a .

### Odôvodnenie

Rozsudkom Mestského súdu Bratislava I, sp. zn. 22T/51/2024, z 30. októbra 2024, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/178/2024, z 13. februára 2025, boli obvinení O. V. a W. P. uznaní za vinných zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona spáchaného formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti rozsudku súdu prvého stupňa. Za to bol obvinenému W. P. podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 5 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. l), Trestného zákona a § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona ho súd na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Súčasne mu podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona a § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 3 (tri) roky. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obom obvineným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť poškodenému C. U. škodu vo výške 112,- eur a poškodenému Y. T. škodu vo výške 10,- eur. So zvyškom nároku súd poškodených podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal na civilný proces.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený W. P. v súčinnosti s ustanoveným obhajcom dovolanie s poukazom na dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu] a podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

V podanom dovolaní obvinený W. P. pôvodne označil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a poznamenal, že rozhodnutím súdu boli porušené ustanovenia § 38 ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 39 ods. 5 Trestného zákona. Súdy sa podľa jeho názoru nevysporiadali dostatočne s ustanovením § 36 písm. l) Trestného zákona. Dovolanie obvineného W. P.R. následne doplnil samostatným podaním jeho obhajca. Vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený W. P. prostredníctvom svojho obhajcu uviedol v zásade nasledovné:

„V prvom rade uvádzam, že zo zápisnice o konaní hlavného pojednávania 30. októbra 2024 vyplýva, že som na predmetnom hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) TP, že sa cítim byť vinným zo spáchania skutku, ktorý sa mi kladie za vinu. Tak ako som uviedol aj vo svojom podaní z 19. januára 2025 označeného ako záverečná reč písomnou formou adresovaného KS, predmetné vyhlásenie som neurobil dobrovoľne, ale predchádzal mu nepriamy nátlak zo strany OČTK, ktoré mi hrozili hrozbou vysokého trestu, ak takéto vyhlásenie neurobím. Vzhľadom na uvedené považujem vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) TP za neúčinné, keďže nebolo urobené slobodne, vážne a bez nátlaku. Zároveň uvádzam, že v Zápisnici o hlavnom pojednávaní z 30. októbra 2024 (ďalej len „Zápisnica“) sa uvádza: „Poučeniu som porozumel(a) a vyhlasujem že:“ K predmetnému je potrebné uviesť, že uvedené som nikdy neuviedol a na hlavnom pojednávaní nevyslovil, pričom túto vetu vyslovil samosudca a bola zaznamenaná v zápisnici ako môj prejav. Uvedené nesporne vyplýva zo zvukovej nahrávky z predmetného hlavného pojednávania. Zároveň uvádzam, že zo strany samosudcu nebola riadne dodržaná ani poučovacia povinnosť v zmysle ustanovenia § 257 ods. 5 TP. [...] Uvádzam, že po mojom vyhlásení o vine v zmysle ustanovenia § 257 ods. 1 písm. b) TP som zo strany súdu nebol poučený o tom, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 257 ods. 5 TP, t. j. zo strany súdu nebol dodržaný riadny procesnoprávny postup. [...] Vzhľadom na vyššie vedené skutočnosti mám za to, že konaním MS bolo zásadným spôsobom porušené moje právo na obhajobu, čo zakladá dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) TP.“

Pokiaľ ide o naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, k tomuto obvinený W. P. prostredníctvom svojho obhajcu uviedol, že:

„Mám za to, že mi bol uznesením v spojení s rozsudkom uložený trest v rozpore so všeobecnými zásadami ukladania sankcií v zmysle § 33a TZ a zásadami ukladania trestov v zmysle § 34 TZ. Mám za to, že mne uložený trest je neprimerane prísny. Poukazujem najmä na ustanovenia § 34 ods. 1 a § 34 ods. 4 TZ, podľa ktorých má trest zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou; pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, prít'azujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Mám za to, že mne uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 roky je absolútne neprimeraný, pričom mám za to, že súd mi mal výkon tohto trestu podľa § 51 ods. 1 a za podmienok uvedených v § 49 ods. 1 TZ podmiennečne odložiť a ako preventívne opatrenie uložiť mi dohľad probačného a mediačného úradníka za súčasného uloženia primeraných povinností a obmedzení tak, ako to predpokladajú ustanovenia § 51 ods. 3 a 4 TZ. [...] Zároveň mám za to, že uloženie mi trestu odňatia slobody vo vyššej výmere ako odsúdenému O. V. považujem za v rozpore so zákonom a ustálenou rozhodovacou praxou. Poukazujem na to, že zatiaľ čo ja som bol v minulosti 3x odsúdený, odsúdený O. V.O. bol v minulosti odsúdený 7x. Uvedený postup MS a KS považujem za v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR a judikatúrou ESLP [...].

Mám za to, že tak MS ako aj KS nepostupovali pri posúdení zahľadania odsúdenia správne, keď vychádzal výlučne z hodnotiacej správy z ÚVTT. V zmysle ustanovenia § 121 ods. 2 TZ je súd povinný pri posudzovaní zahľadania odsúdenia posudzovať aj správanie odsúdeného aj po výkone treste, a to komplexne. MS a KS preto postupovali nesprávne, keď sa nezaoberali správaním mojej osoby v období od prepustenia na slobodu do spáchania skutku, nezohľadnili môj rodinný život a zázemie v ktorom žijem a selektívne hodnotili len okolnosti, ktoré sú v môj neprospech. Skutočnosť, že došlo k náprave mojej osoby nasvedčuje aj to, že vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý momentálne vykonávam, som nebol disciplinárne stíhaný, dostal som odmenu a vo výkone trestu som zamestnaný a riadne pracujem.

Mám za to, že MS ani KS sa pri rozhodovaní o uložení druhu trestu a jeho výmery ďalej nezaoberal a ani

neskúmal okolnosti a skutočnosti, ktoré predchádzali spomínanému skutku, a ktoré by mali dopad na rozhodovanie o treste. Tak, ako som uviedol, mojím úmyslom nebolo sa zmocniť akejkoľvek cudzej veci. Opätovne uvádzam, že v deň predchádzajúci dňu spáchania skutku sme sa po vzájomnej dohode s chalanmi rozhodli, že si pôjdeme vypiť a zabaviť sa. Následne po stretnutí s O. V.O. som pristúpil na návrh, že pôjdeme do Bratislavy sa zabávať, pričom do Bratislavy sme si ani jeden nezobrali so sebou žiadne zbrane, ani falošný odznak, ani zvršok, ktorý by nasvedčoval tomu, že máme úmysel vydávať sa za falošných policajtov a následne sa zmocniť cudzej veci. Následne v deň spáchania skutku som sa o 4:00 hod. na ceste domov ocitol v situácii, kedy sme narazili na dvoch ľudí, ktorí boli rovnako hluční ako my, čo nás utvrdilo v tom, že aj oni idú zo zábavy a majú vypité. Hneď na to sme sa rozhodli, že si z tejto dvojice vystrelíme, resp. že ich nachytáme, že sme falošní policajti, pričom malo ísť len o žart a nemali sme záujem tejto dvojici ublížiť. Svoje správanie sme v danom čase nevnímali ako protiprávne s poukazom na úmysel, za akým sme konali. Ako som uviedol opakovane, nemám skúsenosti s alkoholom a v danom čase som požil alkohol druhýkrát v živote. Ako mladistvý som nastúpil do výkonu trestu, takže som nemal možnosť zistiť, aké účinky na mňa alkohol má a ani odhadnúť adekvátnu mieru jeho požitia. Uvádzam, že som otcom maloletého dieťaťa (syn, 6 rokov), ktorý v septembri 2026 nastupuje do základnej školy. Uvádzam, že vzhľadom na predchádzajúci výkon trestu som nemal možnosť sa aktívne podieľať na výchove svojho syna, pričom na jeho výchove by som sa rád spolupodieľal a pomáhal svojej družke. Je dôležité, aby môj syn vyrastal s otcom. Uvádzam, že môj otec je ťažko chorý, má trombózu a choré pľúca a rád by som mu pomáhal.“

Obvinený W. P. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil porušenie zákona v jeho neprospech a napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu.

K dovolaniu obvineného sa vyjadril prokurátor a uviedol v podstate nasledovné:

„Mestský súd Bratislava I pri rozhodovaní o treste obvineného zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona - priznal sa k spáchaniu trestného činu a trestný čin úprimne oľutoval a zistil priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona - bol už za trestný čin odsúdený. Vyhodnotil aj pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. A tieto aj zohľadnil pri určení druhu a výmery trestu. Zákonne a správne zohľadnil a použil súd aj ustanovenie § 38 ods. 3 Trestného zákona, kedy zistil, že u obvineného ide o opätovné spáchanie zločinu a tiež zákonne použil ustanovenie § 39 ods. 5 Trestného zákona, pretože obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe. Otázka zisťovania, resp. zhodnotenia existencie poľahčujúcich a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacím súdom v danom prípade podania dovolania obvineným. Správne a zákonne súd vyhodnotil existenciu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, tiež skutočnosť opätovného spáchania zločinu a tiež zákonne aplikoval § 39 ods. 5 Trestného zákona pri vyhlásení viny obžalovaným na hlavnom pojednávaní.

Vychádzajúc zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 30. októbra 2024 je zrejmé, že obvinený W. P.Á.R. bol poučený o práve urobiť vyhlásenie podľa § 257 Trestného poriadku a dôsledkoch jednotlivých vyhlásení. Obvinený po porade s obhajcom uviedol že poučeniu porozumel a vyhlásil, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe. Uvedený dovolací dôvod [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] teda nepovažujeme za naplnený. Rovnako nepovažujeme za dôvodný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, uvedené námietky obvineného boli posúdené aj krajským súdom a plne sa stotožňujeme s odôvodnením a rozhodnutím o uložení trestu.“

Prokurátor uzavrel, že nie sú dané dôvody dovolania uvedené v ustanoveniach § § 371 ods. 1 písm. c) a písm. i) Trestného poriadku, a preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky na podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], osobou čiastočne oprávnenou na podanie dovolania [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v

zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že v tomto dovolacom konaní možno preskúmať len tie námietky dovolateľa, ktorými napáda výrok odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa o treste, právoplatným v spojení s napadnutým uznesením odvolacieho súdu. Po zohľadnení týchto námietok dovolateľa najvyšší súd zastáva názor, že je zrejmé, že dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku nie sú splnené.

I.

K námietkam dovolateľa voči výroku o vine odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa.

Vychádzajúc z predloženého spisového materiálu dovolací súd uvádza, že obvinený W. P. bol odsudzujúcim rozsudkom súdu prvého stupňa uznaný za vinného zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona po predchádzajúcom prijatí jeho vyhlásenia podľa § 257 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o tom, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe (č. l. 342 súdneho spisu).

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

V citovanom zákonom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému takéto právo (podať dovolanie) prislúcha, a preto je nevyhnutné z ďalších ustanovení Trestného poriadku vyvodiť subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Trestného poriadku), oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku. Ustanovenie § 257 ods. 5 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní, najmä s ustanovením § 369 ods. 2 Trestného poriadku a tiež s ustanovením § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 a) generálny prokurátor proti ktorémukolvek výroku, b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok [trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku, rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Trestného poriadku, rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Trestného poriadku a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku]. Ustanovenie § 369 ods. 2 Trestného poriadku totižto neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Trestného poriadku, pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie - oprávnené osoby „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Rozširujúci výklad ustanovenia § 257 ods. 5 Trestného poriadku v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku proti rozsudku súdu prvého stupňa, neprichádza do úvahy, a to ani s ohľadom na právo na spravodlivý proces. Prípadne zistená nesprávnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá ustanovenie § 369 ods. 1 Trestného

poriadku.

V predmetnej veci ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania, je ustanovenie § 372 ods. 1 prvá veta Trestného poriadku, podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté. Tým, že obvinený W. P. vyhlásil, že nepopiera spáchanie skutku, ktoré vyhlásenie bolo prijaté súdom, a tým, že nepodal odvolanie proti výroku o vine, deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa v rozsahu tohto výroku, a preto sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne - podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ktorých sa priznaním viny a nepodaním odvolania vzdal. V takýchto prípadoch možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako je to vysvetlené vyššie.

Najvyšší súd v tejto súvislosti dáva taktiež do pozornosti judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. R 12/2017, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2017, podľa ktorého platí nasledovne: „Ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku), dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku]. Obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku sa týka len podnetu na dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa odseku 3 naposledy označeného ustanovenia a na prípad uvedený v predchádzajúcej vete nedopadá.“

Vzhľadom na vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že proti odsudzujúcemu rozsudku súdu prvého stupňa v časti výroku o vine, vydanom po prijatí vyhlásenia obvineného, že nepopiera spáchanie skutku, je síce prípustné podať dovolanie (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku), avšak toto dovolanie môže podať na podnet príslušného subjektu len minister spravodlivosti Slovenskej republiky v zmysle § 369 ods. 1 Trestného poriadku, pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa. Dovolací súd s poukazom na uvedené zastáva názor, že obvinený nie je osobou oprávnenou na podanie dovolania v rozsahu právoplatného výroku o vine odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa, a preto sa námietkami dovolateľa uplatnenými v podanom dovolaní, prostredníctvom ktorých spochybňuje zákonnosť konania, ktoré predchádzalo prijatiu jeho vyhlásenia o tom, že nepopiera spáchanie skutku, ďalej nezaberal.

## II.

K námietkam dovolateľa voči výroku o treste odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktné obmedzené, aby sa potenciálne širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie. Pokiaľ by zákonodarca zamýšľal urobiť z najvyššieho súdu tretí stupeň s plnou jurisdikciou, nestanovil

by katalóg dovolacích dôvodov.

V zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku (R 120/2012-I). Z uvedeného je preto potrebné vyvodiť, a to aj s ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, že najvyšší súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti, nemôže ísť nad rámec návrhu a tam špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

V prípade výskytu formálne nesprávne označených dovolacích námietok sa aplikuje tzv. princíp viazanosti dovolacími námietkami (a nie ich konkrétnym formálnym označením tak, aby tieto presne a jasne zodpovedali konkrétnemu dovolaciemu dôvodu, naplnenia ktorého sa domáha obvinený). Priamym „pretavením“ dotknutého princípu (R 120/2012) je tomu zodpovedajúca povinnosť dovolacieho súdu spočívajúca v tom, že dovolací súd skúma možnosť zaoberať sa takýmito námietkami z toho pohľadu, či z obsahového (materiálneho) hľadiska napĺňajú niektorý z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku.

Dovolací súd v súvislosti s uplatnenými námietkami dovolateľa dáva do pozornosti stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. S 5/2011, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2011, podľa ktorého platí nasledovné:

„Hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006) o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkyna ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďiť pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.. Pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por..

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.“

S poukazom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že ustanovenie § 33a Trestného zákona upravujúce všeobecné zásady ukladaní sankcií sa svojou povahou a významom taktiež primkyna skôr ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery upraveným v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona a nasl., pričom tieto nemožno charakterizovať ako hmotnoprávne ustanovenia kogentnej povahy spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Rovnako za hmotnoprávne ustanovenie kogentnej povahy v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemožno s prihliadnutím na ich fakultatívnu povahu považovať ani ustanovenia upravujúce podmienený odklad výkonu trestu odňatia slobody (§ 49 Trestného zákona a nasl.), resp.

podmienečný odklad výkonu trestu odňatia slobody s probačným dohľadom (§ 51 Trestného zákona a nasl.), kedy Trestný zákon aj v prípade splnenia podmienok na uloženie tohto alternatívneho spôsobu výkonu trestu odňatia slobody ustanovuje len možnosť ich použitia, nie povinnosť.

Vzhľadom na nevyhnutnosť uplatňovania správnej formálno-právnej subsumpcie dovolacích námietok pod príslušné dovolacie dôvody, dovolací súd v súlade s vyššie citovaným stanoviskom podradil (subsumoval) námietky dovolateľa týkajúce sa uloženia neprimeraného trestu s odkazom na § 33a Trestného zákona, § 34 Trestného zákona, § 49 ods. 1 Trestného zákona a § 51 ods. 1 Trestného zákona pod špeciálny dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, a to aj napriek tomu, že tento nebol zo strany dovolateľa v podanom dovolaní formálne označený. Naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku sa dovolací súd ďalej zaoberal len z hľadiska spochybňovanej možnosti použitia kogentného ustanovenia - § 38 ods. 3 Trestného zákona.

Nakoľko posúdenie správnosti použitia hmotnoprávneho ustanovenia § 38 ods. 3 Trestného zákona z povahy veci logicky predchádza posúdeniu zákonnosti uloženého trestu odňatia slobody z hľadiska jeho druhu a výmery v medziach dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, dovolací súd uvádza, že uplatnením systematického postupu pri posudzovaní námietok dovolateľa sa najskôr zaoberal namietaným dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a až následne dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod..

Z obsahu podaného dovolania je možné vydedukovať, že obvinený sa nestotožňuje s tým, že vo výroku o treste odsudzujúceho rozsudku bolo v jeho neprospech použité kogentné ustanovenie § 38 ods. 3 Trestného zákona upravujúce prísnejšie trestanie páchatel'ov - recidivistov, a to konkrétne upravujúce povinnosť súdu pri opätovnom spáchaní zločinu zvýšiť dolnú hranicu trestnej sadzby o jednu tretinu. Obvinený v tejto súvislosti namietal, že súdy nižších stupňov nesprávne vyriešili predbežnú otázku (§ 7 Trestného poriadku) ohľadne splnenia zákonných podmienok podľa § 121 ods. 2 Trestného zákona na zahľadanie niektorých predchádzajúcich odsúdení za zločiny, ktoré spáchal ešte ako mladistvý páchatel' (k tomu porovnaj R 42/1981), keďže nezohľadnili jeho následné správanie poprepustení z výkonu trestu odňatia slobody, rodinný život a zázemie. Najvyšší súd v reakcii na námietky dovolateľa dáva do jeho pozornosti, že podľa § 121 ods. 2 Trestného zákona platí, že o tom, či sa odsúdenie mladistvého na trest odňatia slobody, na ktoré sa nevzťahuje odsek 1, zahladzuje, rozhodne súd, prihliadajúc na správanie

mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody, po výkone tohto trestu. Ak bol trest podľa rozhodnutia prezidenta Slovenskej republiky zmiernený, súd takto postupuje po tom, keď bol mladistvý po výkone zmierneného trestu prepustený na slobodu.

Zohľadňujúc citované ustanovenie Trestného zákona dovolací súd poznamenáva, že obvinený si predmetné ustanovenie zjavne vykladá nesprávne. Za použitia gramatického výkladu totižto nemôže byť sporné, že časť prvej vety v znení po výkone tohto trestu predstavuje určenie času, kedy má príslušný súd o zahľadení odsúdenia mladistvého rozhodnúť. Skutočnosti, na ktoré má súd pri rozhodovaní prihliadať, sú uvedené výlučne v časti prvej vety v znení prihliadajúc na správanie mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody. Pokiaľ teda súdy nižších stupňov pri posudzovaní predbežnej otázky ohľadne splnenia zákonných podmienok na zahľadenie predchádzajúceho odsúdenia za zločin vychádzali len zo správania mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody, postupovali správne. Dovolací súd berúc do úvahy vyššie uvedené konštatuje, že na podklade uplatnenej námietky obvineného nesprávne použitie ustanovenia § 38 ods. 3 Trestného zákona nezistil.

Napokon najvyšší súd konštatuje, že k samotnému prieskumu správnosti skutkových záverov súdov nižších stupňov ohľadne správania mladistvého vo výkone trestu odňatia slobody nepristúpil. Dikcia ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku časť vety za bodkočiarkou totižto upravuje, že dovolateľ musí uplatňovať námietky striktne právne a nikdy nie skutkové. Uvedené sa v praktickej rovine prejavuje v tom, že najvyšší súd na podklade dovolania obvineného či generálneho prokurátora podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku, prípadne osôb uvedených v § 369 ods. 5 Trestného poriadku, nemôže preskúmať správnosť zisteného skutku a postup, akým konajúce súdy v konkrétnej veci vyhodnotili dôkaznú situáciu, nakoľko k takejto činnosti nedochádza na poklade hmotnoprávných, ale procesných ustanovení (k tomu viď: R 57/2007-II., ZSP 46/2013-II. alebo R 47/2014-II.). Inými slovami, dovolací súd je zásadne viazaný skutkovým stavom (ako je uvedený v napadnutom rozhodnutí), ku ktorému vo veci dospeli nižšie konajúce súdy. Ani namietanie rozsahu vykonaného dokazovania či spôsobu, akým súdy hodnotili jednotlivé dôkazy a dôkaznú situáciu ako celok, teda nespadá pod dôvody dovolania v zmysle prvého odseku § 371 Trestného poriadku.

S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku na podklade námietok dovolateľa nezistil.

K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa.

Tento dovolací dôvod môže byť teda naplnený v dvoch alternatívach spočívajúcich v tom, že obvinenému bol uložený

- trest vo výmere mimo zákonnej trestnej sadzby alebo
- taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uloženie trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa týka len tých trestov, ktoré majú odstupňovateľnú trestnú sadzbu vymedzenú zákonom - trest odňatia slobody (§ 46 Trestného zákona), trest domáceho väzenia (§ 53 Trestného zákona), trest povinnej práce (§ 54 Trestného zákona), peňažný trest (§ 56 Trestného zákona), náhradný trest odňatia slobody za peňažný trest (§ 57 ods. 3 Trestného zákona), trest zákazu činnosti (§ 61 Trestného zákona), trest zákazu pobytu (§ 62 Trestného zákona), trest zákazu účasti na verejných podujatiach (§ 62 Trestného zákona), trest vyhostenia (§ 65 Trestného zákona). Uložením trestu mimo zákonnej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu obvinenému pod minimálne povolenú výmeru trestu ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu pri vyššie uvedených odstupňovateľných druhoch trestov. Uložením takého druhu trestu, ktorý zákon nepripúšťa sa rozumie, uloženie takých trestov, ktoré popri sebe nemôžu byť uložené - § 34 ods. 7 Trestného zákona, ale aj napríklad uloženie trestu zákazu pobytu za nedbanlivostný trestný čin - § 62 ods. 2

Trestného zákona, uloženie trestu vyhostenia občianovi Slovenskej republiky - § 65 ods. 1 Trestného zákona alebo „podmienky na podmienku“ - § 49 ods. 2 Trestného zákona, či dokonca takého druhu trestu, ktorý v trestnom zákone vôbec nie je uvedený - trest pokánia a podobne.

Dovolací súd dodržiavajúc zákonný rozsah dovolacieho prieskumu po nahliadnutí do predloženého spisového materiálu konštatuje, že súdy nižších stupňov správne určili, že obvinenému bolo potrebné uložiť trest odňatia slobody v trestnej sadzbe podľa ustanovení § 188 ods. 1 Trestného zákona a § 38 ods. 3 Trestného zákona (k použitiu ustanovenia § 38 ods. 3 Trestného zákona pozri predchádzajúcu časť tohto uznesenia). Súčasne najvyšší súd rešpektuje úvahu súdov nižších stupňov o použití moderačného oprávnenia podľa § 39 ods. 5 Trestného zákona, na základe ktorej znížili dolnú hranicu trestnej sadzby určenú ustanoveniami menovanými v predchádzajúcej vete o jednu tretinu. Pokiaľ teda súd prvého stupňa uložil obvinenému P.R. trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, nemožno konštatovať, že by uložil trest mimo zákonnej trestnej sadzby alebo taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa, v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k dovolateľovej námietke ohľadne údajného uloženia trestu v rozpore so všeobecnými zásadami ukladania sankcií (§ 33a Trestného zákona), zásadami ukladania trestov (§ 34 Trestného zákona), resp. nesprávneho nepoužitia ustanovení o podmienčnom odklade výkonu trestu (§ 49 a nasl. Trestného zákona), najvyšší súd poznamenáva, že prípadné pochybenie spočívajúce v nesprávnom vyhodnotení kritérií ustanovených v § 33a Trestného zákona, § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Trestného zákona alebo § 39 Trestného zákona, resp. v nepoužití fakultatívneho ustanovenia upravujúceho možnosť (nie povinnosť) podmienčne odložiť výkon trestu odňatia slobody (podľa § 49 ods. 1 Trestného zákona alebo § 51 ods. 1 Trestného zákona), a v dôsledku tohto pochybenia uloženie neprímerane prísneho alebo naopak neprímerane mierneho trestu, nezakladá dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. Je tomu tak z dôvodu, že tento dovolací dôvod je potrebné v súlade s konceptom dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku vykladať prísne v súlade s jeho znením. Obvinený môže v dovolacom konaní úspešne namietat' len nezákonne uložený trest mimo hraníc trestnej sadzby alebo neprípustný trest, nie však úvahu súdu o výbere druhu trestu či úvahu o primeranosti trestu, pokiaľ bol ten, ktorý trest uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Inými slovami, primeranosťou uloženej sankcie sa dovolací súd vecne nezaobrá.

Pre úplnosť najvyšší súd zdôrazňuje, že dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku nezodpovedá ani námietka dovolateľa, ktorou napáda okolnosť, že obvinenému O. V. bol uložený trest odňatia slobody v kratšej výmere ako jemu. Otázka individualizácie trestu v kontexte viacerých spolupáchateľov trestnej činnosti pri stanovovaní konečnej výmery trestu v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby je rovnako ako otázka primeranosti trestu otázkou, ktorá plne spadá do pôsobnosti súdov nižších stupňov. Nesprávna úvaha súdov v tomto smere nezakladá žiadny z dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Nad rámec už uvedeného dovolací súd osobitne podotýka, že neuniklo jeho pozornosti, že súdy nižších stupňov sa primeranosťou uloženého trestu odňatia slobody, ako aj individualizáciou trestov obvinených spolupáchateľov P. a V. v kontexte ich čiastočne rozdielnej situácie riadne zaoberali, pričom v napadnutých rozhodnutiach dali odpoveď okrem iného aj na všetky námietky obvineného prezentované v neskôr podanom dovolaní (porovnaj str. 4 - 7 rozsudku súdu prvého stupňa a str. 7 - 12 napadnutého uznesenia odvolacieho súdu).

Zohľadniac všetky skutočnosti uvedené v tomto uznesení najvyšší súd uzatvára, že nezistil naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Trestného poriadku (ani iných), a preto dovolanie obvineného W. P. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

**Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.